

לקוטי תורה • פרשת שלח • מאמר 10

ביאור ע"פ והיה לכם לציצית כו' הלב רואה כו'

ביאור הפסוק "והיה לכם לציצית": "הלב רואה"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/10](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/10)

1 ביאור ע"פ והיה לכם לציצית כו' הלב רואה כו'

ביאור על הפסוק "והיה לכם לציצית" וכו': "הלב רואה" וכו'.

2 להבין ענין הלב. הנה איתא הלב מבין הלב שומע. ואיתא בכתבי האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] שיסוד אבא

הוא בחזה [ועמ"ש בד"ה עיני כל בשם המגיד איש האלקי נ"ע [נשמתו עדן]].

כדי להבין את עניינו של הלב. נאמר: "הלב מבין, הלב שומע". עוד נאמר בכתבי האריז"ל, נשמתו עדן, שיסוד אבא הוא בחזה [ועיינו גם במה שנכתב במאמר המתחיל "עיני כל", בשם המגיד, האיש האלקי, נשמתו עדן].

ולהבין מהו יסוד הנה כל דבר המשפיע ומחיה למה שלמטה ממנו אינו מחיה רק במדרגה התחתונה שלו מאחר שהוא גדול מאד מהעלול ולא יכול העלול להשיג עילתו ולא יכול לסובלו.

וכדי להבין מהו יסוד: כל דבר שמשפיע ומחיה את מה שלמטה ממנו, מחיה אותו רק באמצעות הבחינה התחתונה שבו, שכן הוא נעלה ממנו בהרכה, והעלול אינו יכול להשיג את עילתו ואינו יכול לשאת אותה.

ע"כ מוכרח לצמצם עצמו ולקשר א"ע [את עצמו] בבחי' תחתונה שלו למה שלמטה ממנו כדי להחיות אותו וזו הבחי' שבה משפיע נק' יסוד אבא בתוך יסוד אמא ונעשה מהם מוחין לז"א.

לכן הוא מוכרח לצמצם את עצמו ולקשור את עצמו אל מה שלמטה ממנו באמצעות הבחינה התחתונה שבו, כדי להחיות אותו. הבחינה הזאת, שבאמצעותה הוא משפיע, נקראת יסוד אבא בתוך יסוד אמא; ומהם נעשים המוחין של ז"א.

3 והנה נראה מה שמבואר שם שמשותין עד החזה ומתקבצין כל האורות בלב שהם ד' שמות מב' יסודות

הנ"ל עולין לחשבון ל"ב [ועי' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' אמור דצ"ג ע"ב].

והנה, נראה מה שמבואר שם: שהם שווים עד החזה, וכל האורות מתקבצים בלב. אלה הם ארבעה שמות משני היסודות שהוזכרו לעיל, העולים לחשבון ל"ב [ועייין בפירוש הרמ"ז על הזוהר, פרשת אמור, דף צ"ג ע"ב].

ולהבין הענין ד"מ [דרך משל] הוא מכיון שיצא שכל מהמוח פתאום וכשהיה במוח הוא סתום מאד ואינו בהתגלות עד שאפילו הוא עצמו אינו משיגו.

כדי להבין את העניין, נביא משל: רעיון עולה פתאום מן השכל. כל עוד היה במוח, הוא היה סתום מאוד ולא גלוי, עד שאפילו האדם עצמו לא השיג אותו.

4

ואחר כך כשמתחיל להתפשט מהמוח ולחוץ תיכף ומיד כשבא להתגלות מתלהב מאד ויכול לפעול בהתגלותו איזה דבר והלב הוא קיומו של הדבר שכיון שמתחזק איזה דבר בלב בחיזוק גדול לא יזוז ממנו לעולם.

לאחר מכן, כשהדבר מתחיל להתפשט מן המוח כלפי חוץ, מיד, ברגע שהוא בא לידי גילוי, האדם מתלהב מאוד ויכול לפעול דבר מה באמצעות גילוי. והלב הוא שמקיים את הדבר: כאשר דבר מה מתבסס בלב בחיזוק רבה, האדם לא יזוז ממנו לעולם.

מה שאין כן כשעדיין אינו אצלו רק בשכל יכול לזוז ממנו תיכף מאחר שהלב עדיין מושרשת בתאוות גופניות מחמת

לעומת זאת, כל עוד הדבר נמצא אצלו רק בשכל, הוא יכול לזוז ממנו מיד, מאחר שהלב עדיין מושרש בתאוות גופניות, מפני

שהיא קרובה יותר אל הגוף, ואע"פ [ואף על פי] שמשיג בשכל שצריך לדבק אי"ע [את עצמו] בו ית' בכל נפשו וזהו תכלית הכל אעפ"כ [אף על פי כן] יכול הלב להמשיך אותו אחר תאוות גופניות.

שהלב קרוב יותר אל הגוף. ואף שהוא משיג בשכלו שעליו לדבוק בו ית' בכל נפשו, וזו תכלית הכול, אף על פי כן הלב יכול להמשיך אותו אחר תאוות גופניות.

כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] הלב חומד כו' ועל כן צריך האדם להיות תמיד זריז ללחום מלחמת השכל עם הלב להטות אותה גם כן בכל כח התבוננותו בגדולתו ית' עד שתחפץ גם היא לדבק בו ית'. כמאמר רז"ל: "הלב חומד" וכו'. לכן על האדם להיות תמיד זריז לנהל את מלחמת השכל בלב, ולהטות גם אותו, בכל כוח ההתבוננות שלו בגדולתו ית', עד שגם הלב יחפוץ לדבוק בו ית'.

5

וזהו ענין ב' בחי' צדיק וחסיד. צדיק נקרא דהנה אמרו איזהו גבור הכובש את יצרו שצריך תמיד לכבוש וזהו עניינן של שתי הבחינות, צדיק וחסיד. [אדם] נקרא צדיק משום שכפי שאמרו: "איזהו גיבור? הכובש את יצרו" — כלומר, עליו לכבוש תמיד

את הלב בשכלו מאחר שהלב מושרש מאד בעניני עוה"ז אלא שהשכל נוטה לדבקה בו ית' וע"כ צריך תמיד ללחום מלחמתו ונק' צדיק.

את ליבו באמצעות שכלו, שכן הלב מושרש עמוק בענייני העולם הזה, ואילו השכל נוטה להידבק בו יתברך; לכן עליו לנהל תמיד את מלחמתו, והוא נקרא צדיק.

משא"כ כשמרגיל א"ע [את עצמו] בהתבוננות כ"כ [כל כך] עד שתשרש הדבר בלב ג"כ וממילא הוא בטל מכל וכל

לעומת זאת, כאשר הוא מרגיל את עצמו להתבונן במידה כזאת, עד שהעניין נעשה מושרש גם בליבו, ממילא הוא בטל לחלוטין

ולא יזוז ממנה בשום אופן זהו נק' חסיד [כן כתב בשע"ק [בשערי קדושה] להרח"ו [להרבי חיים ויטאל] ח"א [חלק א'] ש"ג. אכן בסש"ב [בספר של בינונים] פי' דזהו נק' צדיק ובחי' האי נק' בינוני ע"ש].

ואינו זו מכך בשום אופן — זה נקרא חסיד [כן כתב רבי חיים ויטאל בשערי קדושה, חלק א, שער ג. אולם בספר של בינונים מבואר שזה נקרא צדיק, ואילו הבחינה הראשונה נקראת בינוני; עיינו שם].

6 וזה שאמר דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] תכלית שנאה שנאתים כו' כשראה שונאי ה' נעשה להם שונא גמור, ואף שהיה להם כמה מעלות גופניות שהיה ראוי לאהוב אותם מטבע הגוף

וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום: "תכלית שנאה שנאתים" וכו'. כשראה שונאי ה', נעשה שונא גמור שלהם. ואף שהיו להם כמה מעלות גופניות, שהיה ראוי לאהוב אותם מצד טבע הגוף,

דהיינו מצד יפים וחכמתם שדרך הגוף לאהוב דברים כאלו, אעפ"כ [אף על פי כן] מפני שמושרשת אצלו כ"כ [כל כך] אהבתו ית' בלב גם כן הוא בטל מכל מדותיו נגדו והיה להם שונא גמור והוא ע"ד מה שכתוב ולבי חלל בקרבי.

כלומר, יופיים וחכמתם, שהרי טבע הגוף לאהוב דברים כאלה. ואף על פי כן, מאחר שאהבתו לה' הייתה מושרשת כל כך גם בלבו, הוא היה בטל לפניו בכל מדותיו, ונעשה שונא גמור שלהם. וזה על דרך מה שכתוב: "ולבי חלל בקרבי".

7 וזהו מחמת שמתפשט מהמוח לחוץ ששם הוא סתום ביותר כנ"ל. נחזור לעניינינו שכל המשפיע למטה נקרא אותה בחי' יסוד

וזה מפני שהדבר מתפשט מן המוח כלפי חוץ, ושם הוא נסתר ביותר, כפי שהוזכר לעיל. נחזור לעניינינו: בכל דבר שמשפיע כלפי מטה, הבחינה הזאת נקראת יסוד.

ולכן כשאנו קוראים להוי' ב"ה אנו קוראים אותו באותה בחי' דהיינו במלת ברוך שהוא יסוד אבא כנודע

לכן, כשאנו קוראים להוי' יתברך, אנו קוראים אליו באמצעות אותה בחינה, כלומר באמצעות המילה "ברוך", שהיא יסוד אבא, כידוע;

דהיינו באותה בחי' שהוא מקושר אתנו להחיות אותנו באותה בחי' עצמה אנו יכולים לאחוז בו כלומר, באמצעות הבחינה שבה הוא קשור אלינו כדי להחיות אותנו — באותה בחינה עצמה אנו יכולים להיאחז בו, ולא יותר מאחר שלאותה בחי' הוא מצמצם א"ע [את עצמו] להשפיע למטה כנ"ל ע"כ באותה הבחי' יש לנו אחיזה כמו שכתוב כולם בחכמה עשית. ולא יותר מכך, שהרי לאותה בחינה הוא מצמצם את עצמו כדי להשפיע כלפי מטה, כפי שהוזכר לעיל. לכן יש לנו אחיזה באותה בחינה, כמו שנאמר: "את כולם עשית בחכמה".

8 והנה אותן ב' היסודות מהם נעשים מוחין לז"א דהנה ז"א נקרא מלשון זעיר שהשכל הוא קטן יותר ממה שלמעלה

כעת, משני היסודות האלה נוצרים המוחין של ז"א. ז"א נקרא כך מלשון "זעיר", קטן, משום שהשכל שבו קטן יותר מזה שלמעלה ממנו,

והוא חיות המתפשט לחיות העולמות [ועמ"ש בד"ה באתי לגני ובד"ה צאינה וראינה גבי שאו ידיכם קדש כו'] ואחר כך כשמתפשט עד החזה נעשה שם אורות הרבה ומשם נעשה בחי' רחל ולאה.

והוא החיות המתפשטת כדי להחיות את העולמות [ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "באתי לגני" ובמאמר המתחיל "צאינה וראינה", בעניין "שאו ידיכם בקודש" וכו']. לאחר מכן, כשהיא מתפשטת עד החזה, נוצרים שם אורות רבים, ומשם נוצרות בחינות רחל ולאה.

9 ואע"פ [ואף על פי] שלכאורה מובא בכתבי האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] שבחי' לאה יונקת ממה שלמעלה דהיינו מבינה ותבונה וגם בחי' רחל

ואף שלכאורה מובא בכתבי האריז"ל שבחינת לאה יונקת מן המדרגה שלמעלה ממנה, כלומר מבינה ומתבונה, וגם בחינת רחל

יונקת משם שעל זה נאמר בחכמה יסד ארץ היינו בחי' רחל הנ"ל אבא יסד ברתא שהכל מחכמה נפקא זהו גם כן אמת.

יונקת משם, שעל כך נאמר: "בחכמה יסד ארץ" — כלומר, בחינת רחל שהוזכרה לעיל: "אבא יסד ברתא", שכן הכול יוצא מחכמה; גם זה נכון.

אבל נראה דהנה ב' בחי' רחל ולאח הנ"ל הם נקראי' [נקראים] מחשבה ודבור [וכמ"ש בפ' שלח ע"פ טובה הארץ מאד מאד ובפ' ויצא ע"פ וללכן שתי בנות ובפ' תזריע בד"ה קא מפלגי במתיב תא דרקיעא כו' אבל נראה ששתי הבחינות של רחל ולאח שהוזכרו לעיל נקראות מחשבה ודיבור [וכפי שמבואר בפרשת שלח על הפסוק "טובה הארץ מאד מאד", בפרשת ויצא על הפסוק "וללכן שתי בנות", ובפרשת תזריע במאמר המתחיל "קא מפלגי במתיבתא דרקיעא" וכו'];

ע"ש] עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא והם נק' בחי' אחוריים של השכל שאינו השכל בעצמו כשבא להתפשטות מחשבה ודבור.

ראו שם]: העולם המכוסה והעולם הגלוי. הן נקראות בחינת אחוריים של השכל — לא השכל עצמו, אלא כשהוא מתפשט ונמשך למחשבה ולדיבור.

10 וזהו שהם מאחוריים יסוד או"א [אבא ואימא]. ולהבין מהו אתכסיא ואתגליא דהנה במחשבה יש גם כן אותן האותיות עצמן מה

וזהו שהם נמשכים מהאחוריים של יסוד אבא ואמא. כדי להבין מה פירוש "בהעלם" ו"בגילוי": גם במחשבה יש אותן אותיות ממש שיש בדיבור,

שהוא מדבר שהנה מה שמחשב זהו מדבר אלא ששם הם מכוסים ואינו יודע רק הוא בעצמו ואח"כ יכול להבין אפי' [אפילו] אחר.

שהרי מה שהוא חושב הוא מה שהוא מדבר, אלא שבמחשבה הן מכוסות, ורק הוא עצמו יודע אותן; אחר כך גם אדם אחר יכול להבין.

11 והנה מחשבה ודבור יוצאים מהמדות כי מה שאוהב זהו מחשב ומדבר והמדות נמשכים מהתבוננות השכל שמתחלה נופל לו בשכלו איזה דבר ואחר כך בהתבוננותו באותו

המחשבה והדיבור נמשכים מן המדות, שהרי האדם חושב ומדבר על מה שהוא אוהב. והמדות נמשכות מהתבוננות השכל: תחילה עולה בדעתו עניין מסוים, ואחר כך, כשהוא מתבונן בו,

דבר מתפשטים ללב ומשם נמשכים המדות לרצות הדבר או שלא לרצות והלב היא קיומה של דבר שלפעמים השכל מחייב לאהוב איזה דבר וטבע הגוף אינו מניחו

העניין מתפשט אל הלב, ומשם נמשכות המדות לרצות את הדבר או שלא לרצות בו. הלב הוא המקיים את העניין; שכן לפעמים השכל מחייב לאהוב דבר מסוים, אך טבע הגוף אינו מניח לאדם לעשות זאת.

אבל כשמדבק שכלו כ"כ [כל כך] עד שגם בלבו נקבע הדבר לעשותו ממילא הוא בטל מכל המדות

אבל כשהוא קושר את שכלו לדבר בעוצמה כזאת, עד שהעניין נקבע גם בלבו כדי לעשותו, ממילא הוא בטל מכל המדות.

ועל כן נאמר ביעקב וישק יעקב לרחל שהיה מותר לו בודאי מאחר שהיה בטל מכל תאוות גופניות מחמת התדבקותו בו ית' ואחר כך כשמתפשטים אותיות המחשבה לאותיות הדבור שם הוא יותר התגלות

לכן נאמר על יעקב: "וישק יעקב לרחל". הדבר בוודאי היה מותר לו, מאחר שהיה בטל מכל תאוות הגוף מחמת דבקותו בה'. לאחר מכן, כשהאותיות שבמחשבה מתפשטות לאותיות הדיבור, הדבר מתגלה יותר.

ולכן מאחר שהשכל יוצא מהמוח ללב שהכל מחכמה נפקא ע"כ יש בלב כל הבחי' דהיינו ראייה [וכמ"ש ולבי ראה הרבה חכמה כו']

ומכיוון שהשכל יוצא מן המוח אל הלב, והרי הכול יוצא מחכמה, יש בלב כל הבחינות, כלומר ראייה [וכמו שנאמר: "ולבי ראה הרבה חכמה" וכו'],

שמיעה והבנה, וכמ"ש כרבות בקהלת ע"פ דברתי אני עם לבי והיינו שיש בלב גם כן בחינת בינה כנ"ל שהם יסודות משתווין שם שבהם מתקשרים לחיות כל העולמות

שמיעה והבנה, וכמו שנכתב במדרש רבה על קהלת, על הפסוק "דברתי אני עם לבי". כלומר, יש בלב גם בחינת בינה, כנוכח לעיל, שכן אלו היסודות המשתווים שם, שבאמצעותם הם נקשרים להחיות את כל העולמות.

אך אדם צ"ל תמיד זריז ונלכב לכבוש את יצרו ולעקור אותו ממחדו"מ [ממחשבה דבור ומעשה] לדבקה בו ית' כנ"ל:

אך על האדם להיות תמיד זריז ולבבי, כדי לכבוש את יצרו ולעקור אותו מן המחשבה, הדיבור והמעשה, כדי לדבוק בה', כנוכח לעיל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/10

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק